

N:o 15.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen med förslag till lag, innefattande tillägg till 15 kap. 18 § kyrkolagen; gifven Stockholms slott den 22 december 1897.

Under åberopande af bilagda i statsrådet och högsta domstolen förda protokoll vill Kongl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att antaga följande förslag till

L a g,

innefattande tillägg till 15 kap. 18 § kyrkolagen.

Härigenom förordnas såsom tillägg till hvad i 15 kap. 18 § kyrkolagen är stadgadt:

Varder i någon församling å söndag eller helgdag, då lysning till äktenskap skall ske, presten af sjukdom eller annat hinder urstånd-satt att sin tjänst i kyrkan fullgöra och kan ej annan behörig person för gudstjenstens förrättande anlitas, skall lysningen af församlingens klockare verkställas.

Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

OSCAR.

L. Annerstedt.

*Utdrag af protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför
Hans Maj:ts Konungen i statsrådet å Stockholms slott
onsdagen den 6 oktober 1897*

i närvaro af:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM,
Statsråden: herr friherre ÅKERHIELM,
WIKBLAD,
GILLJAM,
friherre RAPPE,
CHRISTERSON,
ANNESTEDT,
VON KRUSENSTJERNA,
grefve WACHTMEISTER.

Efter gemensam beredning med chefen för ecklesiastikdepartementet anmälde chefen för justitiedepartementet statsrådet Annerstedt i underdånighet:

Kyrkomötets underdåniga skrifvelse den 30 september 1893, innefattande anhållan om nådiga bestämmelser, huru i händelse af messfall skall förhållas med lysningar och andra af offentlig myndighet utfärdade publikationer för att tillkännagifvandet må ega laga kraft;

öfver hvilken skrifvelse samtliga domkapitel äfvensom hofkonsistorium och Stockholms stads konsistorium afgifvit infortrade underdåniga utlåtanden.

Efter att hafva redogjort för innehållet af berörda skrifvelse och utlåtanden anförde departementschefen:

»I kyrkomötets skrifvelse nämnas jemte lysningar andra af offentlig myndighet utfärdade publikationer. Hvad angår sättet för de senares kungörande finnas föreskrifter meddelade — förutom i 18 § riksdags-

ordningen — hufvudsakligen i 2 § af lagen angående kungörelsens uppläsande i kyrka den 1 juni 1894, uti hvilket lagrum icke någon ändring nu torde böra ifrågasättas. Beträffande äktenskapslysningar åter har under kyrkomötets förhandlingar uttalats, hvad ock af erfarenheten blifvit bestyrkt, att ej ringa olägenhet kan uppkomma deraf, att lysning måste afbrytas vid så kalladt messfall. Under nämnda förhandlingar har blifvit förutsatt, att dylika afbrott kunde uppkomma dels då till följd af plötsligt påkommen sjukdom eller naturhinder en församlings presterskap blefve urståndsatt att fullgöra sin tjänst i kyrkan, dels ock då söndaglig gudstjänst icke förrättades i hvarje församlings kyrka inom ett pastorat, utan skiftevis genom s. k. alternering mellan de olika kyrkorna. För sistnämnda fall synes dock ej någon lagstiftningsåtgärd i uppgifna hänseende vara behöfzig. Den församling, inom hvilken gudstjänst icke hålles, är nemligen, såsom inom kyrkomötet jemväl framhållits, för den söndagen hänvisad till en annan af pastoratets kyrkor, der följaktligen äktenskapslysningar, som böra ske i förstnämnda församlings kyrka, skola med laga verkan afkunnas. I enlighet med denna uppfattning har ock i särskildt mål, på underdånig hemställan huru med äktenskapslysning borde förhållas, då mellan två församlingar i anseende till rådande prestbrist träffats öfverenskommelse att gemensam gudstjänst skulle hållas två söndagar i den ena och den tredje söndagen i den andra församlingens kyrka, Kongl. Maj:t den 20 mars 1863 förklarar att, enär jemlikt omförmälda öfverenskommelse de gudstjänster, som tvenne söndagar hölles i den ena församlingen och tredje söndagen i den andra, vore för båda församlingarna gemensamma, särskild föreskrift icke vore erforderlig. — Annorlunda är deremot förhållandet när verkligt messfall inträffar, i det den prestman, som skall en söndag eller helgdag tjänstgöra i en församlings kyrka, blifver urståndsatt att denna tjänstgöring fullgöra. Visserligen torde sådana messfall ganska sällan förekomma, men de olägenheter, som af desamma föranledas, synas dock, så vidt ske kan, böra afhjelpas. Detta torde lämpligast åstadkommas på det sätt, att vid dylikt hinder för prestmannen någon annan erhåller laglig befogenhet att afkunna lysningarna. Flera af de i ärendet hörda myndigheterna hafva föreslagit att detta uppdrag måtte anförtros vederbörande församlings klockare; och då denne är skyldig att alltid under gudstjänst vara i kyrkan tillstädes samt såsom anstald i församlingens tjänst är underkastad tjänstemannaansvar, torde detta förslag böra följas, helst som, efter hvad af ett domkapitel erinrats, klockaren af ålder tillagts befogenhet att, vid messfall, för de närvarande åhörarne uppläsa en ur en postilla hemtad predikan äfvensom böner.

Ifrågavarande föreskrift synes lämpligast kunna gifvas formen af ett tillägg till det rum i kyrkolagen, som handlar om äktenskapslysningars afkunnande.»

Sedan föredragande departementschefen härefter uppläst ett i öfverensstämmelse med hvad af honom blifvit anfördt upprättadt förslag till lag, innefattande tillägg till 15 kap. 18 § kyrkolagen, af den lydelse bil. litt. E. vid detta protokoll utvisar, hemställde han i underdånighet, att högsta domstolens utlåtande öfver detta lagförslag måtte, för det ändamål § 87 regeringsformen omförmäler, genom note ur protokollet inhemtas.

Till denna af statsrådets öfrige ledamöter biträdda hemställan täcktes Hans Maj:t Konungen i nåder lemna bifall.

Ex protocollo

Aug. von Hartmansdorff,

Bil. litt. E.

Förslag

till

L a g,

innefattande tillägg till 15 kap. 18 § kyrkolagen.

Härigenom förordnas såsom tillägg till hvad i 15 kap. 18 § kyrkolagen är stadgad:

Varder i någon församling å söndag eller helgdag, då lysning till äktenskap skall ske, presten af sjukdom eller annat hinder urstånd-satt att sin tjänst i kyrkan fullgöra och kan ej annan behörig person för gudstjenstens förrättande anlitas, skall lysningen af församlingens klockare verkställas.

Utdrag af protokollet öfver lagärenden, hållet uti Kongl.
Maj:ts högsta domstol torsdagen den 14 oktober 1897.

Tredje rummet.

Närvarande:

Justitieråden: AHLGREN,
NORBERG,
CARLSON,
PETERSSON,
BILLING.

T. f. byråchefen för lagärenden revisionssekreteraren Hammar-
skjöld föredrog i underdånighet:

Note ur protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 6 innevarande oktober, hvarme-
delst, för det ändamål § 87 regeringsformen omförmäler, högsta dom-
stolens utlåtande inhemtats öfver upprättadt förslag till lag, innefattande
tillägg till 15 kap. 18 § kyrkolagen, af den lydelse bil. A. vid detta
protokoll utvisar.

Högsta domstolen lemnade förslaget utan anmärkning.

Ex protocollo
Erik Ölander.

*Utdrag af protokollet öfver justitiedepartementsärenden,
hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stock-
holms slott onsdagen den 22 december 1897*

i närvaro af:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve DOUGLAS,
Statsråden: herr friherre ÅKERHJELM,
 WIKBLAD,
 GILLJAM,
 friherre RAPPE,
 CHRISTERSON,
 ANNERSTEDT,
 VON KRUSENSTJERNA,
 greve WACHTMEISTER,
Justitieråden: HERSLOW,
 BILLING.

Efter gemensam beredning med chefen för ecklesiastikdeparte-
mentet anmälde chefen för justitiedepartementet statsrådet Annerstedt
i underdånighet:

Högsta domstolens genom note ur statsrådsprotokollet för den 6
sistlidne oktober inhemtade yttrande öfver det vid nämnda protokoll
fogade förslag till lag, innefattande tillägg till 15 kap. 18 § kyrkolagen;
och hemställde departementschefen, att ifrågavarande förslag, som af
högsta domstolen lemnats utan anmärkning, måtte, jemlikt § 87 rege-
ringsformen, för Riksdagen till antagande framläggas.

Med bifall till denna af statsrådets öfrige ledamöter biträdda hemställen, täcktes Hans Maj:t Konungen i nåder förordna, att till Riksdagen skulle afåtas nådig proposition af den lydelse bilagan litt. G. vid detta protokoll utvisar.

Ex protocollo
Erik Ölander.